

Nove knjige New books

Gooders J.: Ptiči Slovenije in Evrope (Field guide to the Birds of Britain & Europe), prevod in priredba J. Gregori, MK Ljubljana 1998

Veliki priročnik Ptiči Slovenije in Evrope ima trdo vezavo in je natisnjen na 512 straneh. Avtor prevoda, J. Gregori, nam v uvodnih poglavjih na kratko predstavi problematiko ptičjih imen, nas poduči, kako priročnik uporabljati, opiše osnovne načine določanja ptic in beleženja terenskih opazovanj ter navrže par besed tudi o varstvu narave. Glavni del knjige je seveda predstavitev 427 vrst ptic, ki se tako ali drugače pojavljajo v Evropi. Priročnik sodi med t.i. slikovne določevalne ključe, kar pomeni, da je podarek knjige na barvnih risbah (avtor je Alan Harris). Večina poglavij zvesto sledi angleškemu originalu, dodana sta le prevajalčev predgovor in slovensko-angleško-latinski slovarček ptičjih imen v treh delih. Pri opisih vrst so dodane tudi ocene velikosti slovenskih populacij, ki so povzete po obeh nacionalnih atlasih.

Sicer pa, kaj napisati o knjigi. Vse, kar je pohvalnega v originalu, velja tudi za slovenski prevod. Slike so dobre, barve ptic dokaj realne, vrste so pogosto predstavljene tudi z več kot le eno sliko (samec - samica, odrasel osebek - mladič, vrsta na tleh - v letu....). Pomembne podrobnosti na telesu so jasno označene s puščicami. Vsi ključni podatki, kot npr. barve posameznih delov telesa, značilno vedenje in oglašanje kot tudi glavni gnezditveni podatki, so predstavljeni zgoščeno v tabeli pod sliko, kar pomeni, da lahko osnovno informacijo o vrsti dobimo zelo hitro. Druge zanimivosti so v besedilu ob tabeli. Na dnu je seveda tudi nepogrešljiv zemljevid (skica) Evrope, na katerem so z različnimi barvami dovolj pregledno označene površine zimske in poletne razširjenosti vsake izmed predstavljenih vrst. Prevod je strokovno na visokem nivoju.

Po drugi strani pa, vse kar me moti v originalu, me moti tudi tu. Priročnik je zelo "zračen", kar pomeni, da je med slikami in

besedili veliko praznega prostora. Običajno me to pri knjigah sicer ne moti, a je že tako, da je pri terenskih priročnikih vsaka nepotrebna teža odveč. Opisi se pogosto in brez velike potrebe ponavljajo. Enkrat so predstavljeni v tabeli, drugič v besedilu. Malo uporabna se mi zdi tudi tabela pregleda pogostnosti vrst v posameznih mesecih. Pričakoval bi, da bodo podatki prirejani za Slovenijo, a niso. Predstavljajo oceno pogostnosti vrste v predelu Evrope, kjer se je vrsta običajno pojavlja. Tako je za ptičarje v Sloveniji povsem neuporaben podatek, da skobčjo sovo, ki je pri nas izredno redek zimski gost, opazimo hitreje kot npr. malo uhari-co, ki gnezdi skoraj na vsakem gozdnem robu. Avtor sicer v uvodu pojasni principe razumevanja tabele, a večina ljudi bi mu bila verjetno hvaležna, če bi priredil za slovenske razmere tudi te tabele.

Komu je knjiga namenjena? Uvodna poglavja, trojezični slovarček in dejstvo, da je oblikovanje strani narekovala v prvi vrsti estetika, manj pa terenska uporabnost, kažejo, da je knjiga v prvi vrsti namenjena začetnikom in nedeljskim opazovalcem ptic, torej bolj ali manj naključnim kupcem. Kvaliteta slik, po drugi strani, zagotavlja, da bodo s knjigo zadovoljni tudi bolj izkušeni ornitologi, če bodo v terenskem nahrbtniku le še našli dovolj prostora, v denarnici pa dovolj denarja zanjo. Zelo izkušeni ornitologi knjige verjetno ne bodo kupili. Menim, da je bila odločitev avtorja, da prevede knjigo, s katero bo zadovoljiv predvsem prvi, največji krog opazovalcev, kar na mestu. To je le prvi slikovni ključ za ptice v domačem jeziku, po drugi strani pa imajo stari mački tako ali tako na svoji polici že kup tujih, slikovnih ključev, tako da knjige ne bi kupili, tudi če bi bil preveden njihov najljubši ključ.

Davorin Tome

Geister I.: Ali ptice res izginjajo?; TZS Ljubljana 1998

V uvodnih poglavjih knjige s podnaslovom "Slovenski in evropski vidiki varstva gnezdečih ptic" nam avtor obširno razloži nekaj pojmov, ki so pravzaprav hrbtnica knjige: kaj pomeni, da je vrsta redka, in kaj, da je pogosta; katere so